

tur, unde non cum intellectu, sed cum objecto proportionatur quoad unitatem vel diversitatem, atque adeo cum objecta à Deo intellecta plura sint, plures etiam dantur ideae in intellectu divino.

16. Ex dictis colligitur primum, optimam esse praedestinationis definitionem, traditam ab Augustino in libro de bono persev. cap. 14. his verbis: *Prædestinatione sanctorum nihil aliud est quam præscientia & preparatio beneficiorum, quibus certissime liberantur quicumque liberantur. Ubi nomine præscientiae intellexit Augustinus scientiam Dei practicam seu approbationis, divinae voluntatis decreto innixam, quæ non supponit, sed facit rerum existentiam & futuritionem, & ad quam pertinet actus imperij, in quo essentialiter consistit prædestinatione: Alia verò particulæ declarant certitudinem & infallibilitatem mediorum & auxiliorum, quibus prædestinati in æternam perduncunt beatitudinem.*

17. Colligitur secundum, bonam pariter esse definitionem prædestinationis, defensum ex D. Thoma h̄c art. 1. his verbis: *Prædestinatione est ratio transmissionis creature rationalis in finem vitæ aeternæ. Ubi prima particula, nemp̄ ratio, tenet locum generis, & denotat prædestinationem, sicut & alias partes objectivas providentiae Dei esse actum divini intellectus. Reliquæ verò tenent locum differentiaz, nam in primis ly transmissionis denotat ordinem specialem prædestinationis, videlicet per specialia auxilia quibus infallibiliter perducitur in vitam aeternam; & per hoc differt à generali providentia etiam supernaturali, per quam etiam reprobri ordinantur ad gloriam, at non specialiter, sive efficaciter, per auxilia specialia, sicut prædestinationi; sed generaliter tantum sive sufficienter, per collationem vel oblationem auxiliorum sufficientium. Secundum ly creature rationalis significat differentiam prædestinationis ex parte subjecti à providentia naturali, nam subjectum prædestinationis est sola creature rationalis, providentia autem subjectum est omnis creatura. Tertiò ly in vitam aeternam assignat aliam differentiam, quā prædestinatione hominum & Angelorum, sive pura creatura intellectualis, distinguitur à prædestinatione Christi, sive hominis Dei; hæc enim fuit ad esse naturale filii Dei, cùm tamen prædestinatione hominum & Angelorum sit tantum ad vitam aeternam & claram Dei visionem, per quam fit perfecta adoptione in filium Dei, juxta illud Apostoli ad Roman. 8. *Nos ipsi primis spiritus habentes, intra nos gerimus, adoptionem filiorum Dei expectantes.**

§. V.

Electio prædestinatorum ad gloriam, non habet aliam causam motivam, quam divinam bonitatem; non verò merita prævisa, qua sunt potius effectus quam motivum prædestinationis.

18. Hæc assertio (qua ut ait Bellarminus lib. 2. de gratia & libero arbit. c. 11. Non quorumevis Doctorum opinio, sed fides Ecclesie Catholica dici debet) probatur primò dupli argumento ex Scriptura & SS. Patribus desumpto. Primum est: Juxta Scripturam & SS. Patres nulla potest reddi ratio, cur unus eligatur ad gloriam, non verò alter, sed hoc ad simplicem Dei voluntatem, & ad judicia ejus inscrutabilia, atque infinitam divinæ sapientie altitudinem, referendum est: At hoc esset falsum, si electio prædestinatorum ad gloriam, fieret ex prævisis meritis, tanquam à causa: Ergo illa non habet pro causa motiva prævisionem meritorum, sed duntaxat divinam bonitatem. Major constat

primum ex Apostolo ad Roman. 9. ubi de causa nostra prædestinationis ex instituto differens, cam refert in solam Dei misericordis voluntatem, eligentis hos, & relinquenter illos; & ad hoc probandum inducit exemplum duorum geminorum, Jacob & Esau, qui cum nondum nati essent, nec aliquid boni egissent aut mali, non ex operibus sed ex vocante dictum est, Jacob dilexi, Esau autem odio habui. Et paulò post: *Miserebor cujus miserebor, & misericordiam prestatobus cujus miserebor. Id est ut clarus dicitur Exod. 33.) miserebor cui volero, & clemens ero in quem mihi placuerit. Et iterum: Non est volentis, neque currentis, sed misericordis Dei. Et statim previdens & prefocans querelam quam facturi erant gravitate prædestinationis impatiens, dum dicunt: Quid adhuc queritur? Voluntati enim ejus quis resistit? Subiungit increpando: O homo tu quis es qui respondeas Deo! Nunquid potest dicere filius lusi ei qui s̄e finxit, quare me fecisti sic? Ubi totam difficultatis decisionem ad simplicem Dei voluntatem revocat. Et cap. 11. sequenti postquam satis diu locutus est de prædestinatione secundum propositum, totum discursum hac exclamacione concludit: O altitudo divitiarum sapientia & scientiae Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles via ejus!*

Eadem major constat secundum ex Augustino de prædestin. sanct. cap. 7. ubi sic ait: *Ex diabolis erat grandavis impis, cur hic assumatur, & alter relinquatur: O iudicia Dei incomprehensibilia! Et epist. 112. explicans significationem ligni crucis, ad profundum reducit occultam rationem cur unus eligatur, non verò alter. Item in libro soliloquiorum animæ ad Deum cap. 28. quod est de profunda prædestinatione & præscientia Dei, alloquens Deum sic ait: Mundas autem de nobis filios hominum, eos in quibus tibi placuit habitare, quos ab inaccessibilibus profundis secretis iudiciorum incomprehensibilium sapientia tua, semper iustorum, licet occulorum, sine eorum meritis prædestinasti ante mundum, vocasti de mundo, iustificasti in mundo, & magnificas eos post mundum. Non omnibus autem hoc facis, quod admirantur tabescentes omnes sapientes terre. Demum lib. de bono persev. cap. 12. docet in parvulis sine baptismo decedentibus perperam recurri ad casum, cùm nec postea cadat in terram sine voluntate Patris cœlestis; vel ad incuriam parentum, quibus plerumque festinantibus, & paracis ministris, puer moritur; sed id tribuendum esse occulte Dei voluntati, qui noluit ut illis applicaretur baptismus. Unde Prosper ad cap. 4. Gall. Respiciantur etiam inter Christianos tot millia parvolorum, qui ab hac vita sine baptismo transierunt, quibus nee plantator prædicare, nec rigator potuit subvenire.*

19. Constat tertio eadem major ex D. Thoma h̄c qu. 23. art. 5. ad 3. ubi hæc scribit: *Quare hos elegit ad gloriam, & alios reprobarit, non habet rationem nisi divinam voluntatem: Vnde Augustinus dicit super Ioannem, quare hunc trahat & alium non trahat, nō velle disjudicare, si non vis errare. Sicut etiam in rebus naturalibus, quod hæc pars materia sit sub ista forma, & illa sub alia, dependet ex simplici divina voluntate: Sicut ex simplici voluntate artificis dependet, quod ille lapis est in ista parte parietis, & ille in alia; quamvis ratio artis habeat quod aliquis sit in hac, & aliquis in illa. Similia habet 3. contra Gent. cap. 161.*

20. Minor etiam videtur manifesta, si enim electio prædestinatorum fieret ex prævisis meritis tanquam à causa motiva, facile posset reddi ratio, cur unus

unus eligatur ad gloriam, non verò alter, nemp̄ quia Deus prævidit merita unius, & mala opera alterius, subindeque non oportet recurrere ad simplicem Dei voluntatem, & ad iudicia ejus inscrutabilia. Unde Augustinus in Enchirid. cap. 98. explicans prædictum locum Apostoli: *Iacob dilexi, Esau autem odio habui, sic ait: Quia in re se futura opera, vel bona hujus, vel mala illius, qua Deus nique præficerat, vellet intelligi, nequaquam diceret, non ex operibus, sed diceret ex futuris operibus, coque modo istam solvere questionem, inno nullam, quam solvere opus esset, faceret questionem. Et epist. 105. ad Sextum: Quis (inquit) istum acutissimum sensum defuisse Apostolo non miretur? Hoc quippe ille non vidit, quando sibi velut obverantis objecta questione, non id potius tam breve, tam apertum, tam scutisti (scilicet Pelagiani) putant verum absolutumque respondit. Hic erat locus dicendi quod isti sentiunt: Non autem hoc dicit Apostolus.*

20. Alterum argumentum ex scriptura desumptum; petitur ex eo quod prædestinatione frequenter fortis nomine in scriptura designatur: ad Ephes. 1. Sorte vocati sumus secundum propositum ejus qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue. Ad Coloss. 1. *Dignos nos fecit in partem fortis Sanctorum in lumine. Hujus autem appellationis nulla alia ratio esse potest, nisi quia sicut aliquid dicitur forte alicui contingere, quod ei accidit absque prævia causa & studio ejus; ita prædestinationis nulla reperitur causa ex parte nostri, sed illa in solam gratuitam Dei electionem reducenda est. Hoc argumento ex fortis appellatione desumpto utitur S. Augustinus concione 2. super Psal. 30. ad gratuitam prædestinationem electorum suadendam. Illam etiam probat lib. de gratia & libero arbitrio cap. 9. ex eo quod ad Rot. 6. vita aeterna gratia Dei appellatur: *Cum posset (inquit) dicere Apostolus, & recte dicere, stipendum iustitia vita aeterna, maluit tamen dicere, gratia Dei vita aeterna, ut hinc intelligeremus, non pro meritis nostris Deum nos ad aeternam vitam, sed pro sua misericordia perducere. Quod verificari non potest de perduktione ad vitam aeternam in executione, quia haec stipendum iustitiae est, unde dicere quod datur sine meritis, esset error: Ergo loquitur de illa in intentione, & de ipsa electione prædeltinorum ad gloriam, quæ est purè gratuita, quamvis ipsa gloria in executione per merita sit acquirendæ.**

21. Probatur secundum nostra sententia ex codem Augustino, qui non solum locis jam relatis gratuitam Dei prædestinationem manifestè docet, sed etiam in libro de corrept. & gratia cap. 7. ubi sic ait: *Electi sunt (undecim Apostoli) ad regnum cum Christo, non quomodo electus est Iudas ad opus cui congruebat. Cum itaque audimus, nonne duodecim vos elegi, & unus ex vobis diabolus est? Illos debemus intelligere electos per misericordiam, illum per iudicium: Illos ergo elegit ad obtinendum regnum suum illum ad effundendum sanguinem suum. Insigne est hoc testimonium pro nostra sententia, in eo enim est sermo de electione ad regnum, atque adeo ad gloriam; item de electione ante prævisa merita, ut potè quam dicit factam per misericordiam, & non per iudicium, id est per discussiōnem meritorum.*

22. Poteſt insuper nostra assertio suaderi argumento morali, desumpto ex effectibus quos Augustini de prædestinatione doctrina apud Massilienses produxit. Constat enim ex epistolis D. Prosperi & D. Hilarij ad Augustinum scriptis, Massilienses propter ea fuisse turbatos, quod existimarent